

„En de Farizeën kwamen tot Hem, verzoekende Hem, en zeggende tot Hem: Is het een mensch geoorloofd, zijne vrouw van zich te laten om allerlei oorzaak? Doch Hij, antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, die van den beginne den mensch gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw, en gezegd heeft: Daarom zal een mensch vader en moeder verlaten en zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vleesch zijn? Alzoo, dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch? Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidt de mensch niet. Zij zeiden tot Hem: Waarom heeft dan Mozes geboden een scheidbrief te geven en haar van zich te laten? Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten, uwe vrouwen van u te laten, maar van den beginne is het alzoo niet geweest. Maar Ik zeg u, dat zoo wie zijne vrouw van zich laat, anders dan om hoerij, en eene andere trouwt, die doet overspel, en die de verstootene trouwt, doet ook overspel.”

Geloof deze woorden van den Heere Christus, en zijt daarvan verzekerd, dat onze Heere God u samengevoegd heeft tot dezen heiligen staat. Hoopt volkomen op de belofte, die den gehuwden is toegezegd: „Welgelukzalig is een iegelijk, die den HEERE vreest, die in zijne wegen wandelt; want gij zult eten den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u welgaan”. Hebt elkander vurig lief uit een rein hart. Gedenkt bij de vele dingen, die u becommeren en verontrusten kunnen, dat één ding noodig is, en blijke uit heel uw wandel, dat gij het goede deel gekozen hebt. 8) Dan zult gij alles, wat u in dezen staat overkomt met geduld en dankzegging aannemen als van de hand des Heeren, en zal het u ook alles ten beste en ter zaligheid gedijen.

Maar overmits wij van onszelf niets goeds hebben en alle goede gaven van boven, van den Vader der lichten, ons toekomen, zoo knielt neder voor het aangezicht des Heeren, opdat de gemeente met en voor u bidde: 9)

O Almachtige God, Gij die uwe goedheid en wijsheid in alle uwe werken en ordeningen bewijst en van den beginne gesproken hebt, dat het niet goed is, dat de mensch alleen zij. Gij hebt hem een hulp, die als tegenover hem zij, geschapen, en alzoo verordeneerd, dat die twee waren één zouden zijn. 10) Wij bidden u, dat Gij dit echtpaar, dat Gij tot den heiligen staat des huwelijks geroepen en samen verbonden hebt, uw Heiligen Geest wilt geven, opdat zij in een waarachtig en vast geloof leven naar uw Goddelijken wil en alle boosheid tegenstaan. 11) Heilig den band, die hen vereenigt, in de vrees van uw Naam. Verhef ook uw aangezicht over hen en leid hen, in voorspoed en tegenspoed, onder vreugde en droefheid, aan uw trouwe Vaderhand. 12) Schenk hun uw zegen, zooals Gij de geloovige vaders, uwe getrouwe dienaren Abraham, Izak en Jacob gezegend hebt. Verleen hun uwe genade 13), dat zij, als mede-erfgenamen van het verhoofd, dat Gij met die vaders opgericht hebt, hunne kinderen, zoo het U behaagt hun die te geven 14), godvruchtig mogen groot brengen 15), tot eere van Uw heiligen Naam, tot opbouw 16) van uwe gemeente en tot verbreiding van uw heilig Evangelie. Wilt ons verhooren, o Vader van alle barmhartigheid, door Jezus Christus, uw lieven Zoon, die met U en den Heiligen Geest leeft en regeert, één waarachtig, eeuwig God, altijd geprezen.

Onze Vader enz. 17)

Onze lieve Heere God vervul u met zijne genade en geve u, dat gij in alle godzaligheid, liefde en eenigheid, lang en heilig samen leven moogt, Amen.

1) Een inlassing, die niet overbodig is. De paartjes zijn dikwijls zenuwachtig en zijn bang zich te vergissen. Als zij van tevoren thuis het formulier rustig nalezen is iedere bijzonderheid hun welkom. Zij weten nu, wanneer het verzoek om op te staan komt.

2) Hierin wordt een omzetting van woorden voorgesteld, waardoor de vraag vloeiender loopt. De zin verandert er niet door.

3) Het tot getuigen nemen van de gemeente is hier weggelaten om de reden in ons vorig artikel vermeld.

4) Om diezelfde reden is ook deze passage ingekort.

5) Om onhandigheid te voorkomen is hier bijgevoegd, dat de trouwenden elkander de rechterhand geven.

6) Hierin zijn enkele kleine wijzigingen aangebracht. Voor „bekent gij”, staat hier: „verklaart gij”, wat meer met de taal van onzen tijd overeenkomt. „Haar belovende”, is omgezet in: „belooft gij”, waardoor de ééne lange zin in twee zinnen gesplitst wordt, wat aan de duidelijkheid ten goede komt. Trouwens, wij gebruiken thans bijna geen deelwoorden meer. De belangrijkste wijziging schijnt, dat hier alleen gevraagd wordt, dat de Bruidgom zijn wettige vrouw trouw zal houden. In het thans gebruikte formulier is sprake van trouw en geloof. Deze verandering betekent een verbetering. Want „geloof” was in het oud-Hollandsch van het formulier niet anders dan een synoniem (uitdrukking van eenzelfde gedachte) van trouw. Ook in andere talen is dat het geval.

Het heeft met de beteekenis van „geloof”, welke wij eraan geven, niets gemeen. Zoo hoorden we van het geval van een man, wiens vrouw het klaarblijkelijk niet al te nauw met de waarheid nam, en wien het bezwaar drukte, dat hij volgens het huwelijksformulier beloofd had zijn vrouw te gelooven. Zulk misverstand is nu weggenomen.

7) Ook hier is „bekent gij” vervangen door „verklaart gij”. De vrouw wordt hier met denzelfden maatstaf gemeten als de man. Ook van haar wordt niet gevorderd, dat zij alles zal gelooven, wat haar man haar misschien zal believen wijs te maken.

8) Er is indertijd nog al over gediscuteerd of de aanhaling van Psalm 128 in het formulier behoort of niet. En afgedacht nu van de kwestie, welke de oorspronkelijke tekst van het formulier was, vroeg men zich af, of heel psalm 128 op elk bruidspaar van toepassing mag worden verklaard. Heeft God de beloften, welke daarin voorkomen, aan Zijn volk in het algemeen gegeven, of aan elk huwend paar in het bijzonder? Mag aan ieder man als hij trouwt de toezegging worden gedaan: „Uw huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van uw huis, uw kinderen als olijfplanten rondom uw tafel”? En: „Gij zult uw kinderkinderen zien”. Daarenboven verliezen deze woorden hun zin, wanneer de Bruid den leeftijdsgrens der vruchtbaarheid heeft overschreden. Daarom worden in dit concept alleen de eerste twee verzen uit genoemde psalm aangehaald. De open plaats is aangevuld door de waarlijke woorden „Gedenkt bij de vele dingen, die u becommeren en verontrusten kunnen, dat één ding noodig is en blijke uit heel uw wandel, dat gij het goede deel hebt gekozen”.

9) In het bestaande formulier is deze aanwijzing wel wat houtenig. Deputaten hebben er eenige lenigheid in gebracht.

Dat hier Psalm 134:2 en 3 moeten worden gezongen, gelijk in vele kerken de gewoonte is, wordt hier niet voorgeschreven. Het wordt echter ook niet verboden.

10) Hier is weggelaten: „en ook alle onreinigheid straft”. Daarmee wordt de gedachte, welke het bestaande formulier hier vertolkt, natuurlijk niet afgekeurd. Maar de vorm past hier niet in het zinsverband. En de inhoud is al meermalen in het formulier zelf uitgesproken. In het gebed behoort niet alles opnieuw te worden opgenomen, wat in het formulier staat.

11) De oude tusschenzin, welke tusschen haakjes was geplaatst, n.l. „aangezien Gij deze personen tot den heiligen staat des huwelijks geroepen en samen verbonden hebt” is hier in den zin zelf verwerkt. Daarenboven is de koude uitdrukking „deze personen” vervangen door de warmere „dit echtpaar”.

12) Deze heele passage is nieuw ingevoegd. Ook daardoor wordt de toon van het gebed verwarmd.

13) De lange zin wordt hier door het vormen van een nieuwen zin krachtiger.

14) Ook hier wordt weer voorwaardelijk gesproken: zoo het U behaagt hun die, n.l. kinderen te geven.

15) „godzalig” is hier gelijk elders veranderd in „godvruchtig”. „Opbrengen”, dat wij gewoonlijk alleen nog maar gebruiken in den zin van „iemand naar het politie-bureau brengen” is hier verhelderd tot „groot-brengen”.

16) Het bestaande formulier heeft „stichting”. Dat wordt thans niet meer verstaan. Hier wordt niet gezinspeeld op zekere stichtelijkheid, maar bedoeld wordt de bouw der gemeente.

17) Het „Onze Vader”, dat in vele uitgaven van het formulier ontbreekt, wordt hier als hoogtepunt van het gebed voorgeschreven. In al onze formulieren komt het „Onze Vader” voor. Waarom zou het dan in het huwelijksformulier achterwege moeten blijven?

Men ziet, diep ingrijpend zijn de wijzigingen niet. De structuur van het oude formulier is behouden. Ook de woorden zijn voor circa negentig procent dezelfde gebleven.

Maar wat verouderd is, wordt vernieuwd, wat gebrekkig is, wordt verbeterd.

Dat er ernstige bezwaren zouden rijzen tegen de aanneming van dit concept laat zich bijna niet denken.

Worden met dit nieuwe formulier tal van gelukkige huwelijken kerkelijk bevestigd!

Bond van Gereformeerden (Calvinisten) in Nederland.

IV.

De formuleering van den grondslag is alzoo met groote zorg gekozen.

Het is mogelijk, dat sommigen dien, van hun kerkelijk standpunt bekeken, anders zouden wenschen.

Maar men moet deze zaak juist niet van eigen kerkelijk standpunt bezien.

Men blijve het zich ten volle bewust, kerkelijk gaan de leden van den Bond in groepen uiteen.

En nu spreekt niemand, die tot den bond toetreedt, uit, dat hij de kerken, waartoe andere leden behooren, zuiver acht.

Zij, die bij de „Confessioneele Vereeniging” of de „Gereformeerde Bond” in de Hervormde Kerk zijn aangesloten, meenen, dat de Gereformeerde Kerken op een kerkelijken dwaalweg loopen, gelijk schrijver dezes hetzelfde van hen beweert.

De Christelijke Gereformeerden meenen, dat wij het aloude kerkelijke beginsel hebben verlaten, ter wijl wij omgekeerd het afkeuren, dat zij zich van onze Kerken hebben afgescheurd.

Ieder behoudt zijn eigen oordeel over de kerken. Het komt er alleen op aan, dat de bepaalde personen, die zich aansluiten, confessioneel Gereformeerd zijn.

Er ligt in de daad van aansluiting volstrekt niet opgesloten, dat men andere kerken voor zuiver Gereformeerd houdt.

Het feit, dat enkelen uit een kerkengroep zich bij den Bond voegen, houdt geen beslissing in, dat wij alle leden van die groep als Gereformeerd erkennen.

Het is er om te doen de Gereformeerde elementen uit die kerken, waarin zich richtingen afteekenen, te zoeken.

Nu is het een nationale eigenschap, dat wij al spoedig leeuwen en beren op den weg zien.

Men gaat berekenen: maar zou er niet eens een konflikt over een zeker belijdenisvraagstuk kunnen ontbranden?

Indien dit zou komen, dan zal de Bond van zelf daarover uitspraak moeten doen.

Niet de uitspraak van de een of andere kerkengroep kan hier het beslissende woord spreken.

Dat ligt op den weg van den Bond zelf.

Daarom zij, die het meest beducht zijn, dat het wel eens tot een konflikt zou kunnen leiden, zijn het eerst verplicht zich aan te sluiten.

Dan kunnen zij voor hun deel er toe mede werken, dat de Bond in het goede Gereformeerde spoor blijft.

Verantwoordelijkheidsbesef behoort er hun toe te dringen.

Het is veel gemakkelijker om op een zomerdag achterover op het strand te liggen en te mijmeren: zou er geen kans op bestaan, dat het te eeniger tijd met dien Bond eens misloopt, dan op zijn post te staan.

Men zegge: 'mag niet misloopen! Hier hebt gij mijn naam en mijn gulden (of meer) per jaar en mijn persoon!

Overigens is de grondslag zoo streng bepaald, als het bij een niet-kerkelijke vereeniging maar zijn kan.

Men vergelijkte onzen grondslag eens met dien van onze zusterorganisatie in Zuid-Afrika!

Zoo juist ontvangen we een communiqué van deze organisatie met verzoek tot opname.

Om het belang der zaak schakelen we dit in onze artikelenreeks in.

De vergelijking kan bijzonder leerzaam zijn.

Geachte Redaksie,

Namens die voorlopige Bondsbestuur word u vriendelijk verzoek om die volgende te publiceeren ter algemene kennisgeving.

1. Bestuursleden:

Die voorlopige bestuur is nu voltallig met die volgende leden: Sy Ed. Mnr. E. R. Grobler (Erevoors.), Bloemfontein; Dr N. J. van der Merwe L. V. Voors.), Bloemfontein; Sy Ed. Min. P. Grobler, Pretoria; Dr J. H. Eybers, Schweizer Reneke; Dr H. D. van Broekhuizen, L. V., Pretoria; Dr S. van Niekerk, Johannesburg; Dr P. J. Conradie, New Castle; Dr A. J. Stals, L. V., Worcester; Dr H. C. M. Fourie, Johannesburg; Dr J. D. du Toit, Potchefstroom; Dr L. P. Vorster, Sheepmoor; Dr P. Boshoff, Bloemfontein; Dr C. W. M. du Toit, L. V., Bloemfontein; Dr J. D. Kestell, Bloemfontein; Dr C. R. Kotze, Rietfontein; Dr D. Postma, Burgersdorp; Dr H. A. Lamprecht, L. V. Colesberg; Dr E. E. van Rooyen, Stellenbosch; Dr S. H. Rossouw, Swellendam; Mnr. Abr. Kruger, Knapdaar; Dr G. Besselaar, Pietermaritzburg; Mnr L. J. du Plessis, Potchefstroom.

2. Ontvangste Des. 1929 en Jan. 1930:

Met dank word die ontvangsten van die volgende verdere donasies vir voorlopige onkoste, naamlik:

Dr P. J. Conradie, New Castle,	£ 1. 5.0
Mnr H. J. Venter, Bloemhof	10.0
Dr T. Hamersma, Colesberg	2. 2.0
Dr C. J. H. de Wet, Potchefstroom	10.0
Dr J. D. Kruger, Potchefstroom	10.0

Totaal

Saldo in kas op datum £ 25.13.0

3. Volgende Konferensie:

Die Uitvoerende Bestuur het die volgende konferensie belê vir 9 Julie a.s. in Bloemfontein. Die doel is om dan die Konstitusie, ens., was te stel en die organisasie definitief te reël. Vir opstelling van die Agenda is 'n subkommissie aangestel, wat later sal rapporteer. Soos tevore sal alle belangstellendes welkom wees.

Verwag word dat hierdie konferensie meer sal ingryp in die praktiese belange van ons volkswere, aangesien die algemene grondgedagte nou neergelê is. Ons herinner ook daaraan dat die eerste konferensie volgens sy besluite blykbaar dit wenslik geag het dat simpatieke persone in die Bond en hulself waar moontlik tot takke konstitueer. So'n optrede sal die kwessie van verteenwoordiging op die a.s. konferensie of kongres baie vergenaklik. Met die oog hierop word die konsep-Statute, ens., van die Bond hier opgeneem:

Die
terens
subko
gestel
voort
en vo
Moont
seer
aanda
neerge
volksk
te te

(Vasg)

An
skille
afwy
opier
ons pe
sy ge
hierd
tiese
alle k
besko
organ
Art
wees
Suida
kies
uit te
Art
sal we
Kalvit
ous K
Art
wees
die W
moder
ook se
sasies

Art
van G
Art
ping,
Art
beskry
hierdi
Art
van d
gegron
Engels
ontwik
Art
ginsele
en pe
mensl
van v
onderv
Art
gesag
die ke
heid in
ens, m
God, o
Art
deur G
God sk
wyl hy
wil va
Art
uitdru
neutral
soewer
rialism
kommi
oorheer
Woord
Art
die vry
geestel
nale pe
des; S
onderw
lende n
sonder
elendon
blanke
handha
heid va
Kristell
ooreens

In o
progras
van ak
Art
breiding
Art
van on
Kristell
bewater
onderst
wat die
slag lê

Art
eenheid
n valse
ding, ge
ens
Art
sies, te
loosheit
Art
miese o
en van
volking